

ALEX NORTH

APDEGEŠ

NAMAS

Vertėjas iš anglų kalbos

Ignacijus Daukša

Sofoklis

VILNIUS, 2023

Skiriu Lin ir Zaku

– Ar norėtum pamatyti ateitį, – paklausė Semas, – jei galėtum?

Baigėsi pamokos ir jie sėdėjo už gimnazijos pastato. Ten buvo karuselė su akmenine tvorele ir apskrita gėlių klomba viduryje, Semas ir Keitė čia susitikdavo popiet po pamokų. Jie buvo septyniolikmečiai. Sėdėdavo ir plepėdavo, kaip dažnas paauglys. Skųsdavosi tėvais.

Kamantinėdavo vienas kitą.

Ar norėtum pamatyti ateitį, jei galėtum?

Keitė susimąstė. Dėl šių klausimų ir įsimylėjo Semą, bet tąkart pasijuto nejaukiai. Semas buvo išvaizdus ir charizmatiškas, talentingas ir ambicingas – ir atrodė visai neaišku, dėl ko irgi ją myli. Žinoma, ji dėl to džiaugėsi, bet ir bijojo jo netekti. Kitais metais abudu iškeltų į skirtingus universitetus, ir tas artėjantis išsiskyrimas jiems kėlė nerimą lyg iš tolo atslenkanti grėsmė.

Kas bus tada?

– Keitė? – paragino Semas.

– Nežinau.

– Kodėl?

– O jeigu pamatytum ką nors nemalonaus?

– Tada galėtum pakeisti.

– Gal.

Tą šiltą popietę vos pūtė vėjelis. Ji stebėjo pro šalį kėbli-
nančių vaikų būrelį, šie timpčiojo kuprines ant pečių, kal-
bėjosi ir kvatojosi. Vieni patraukė saulės nutviekstu keliuku,
vedančiu į gretimą kaimą, kiti – link autobusų stotelės. Tai
priminė, kad greitai išsiskirs jos ir Semo keliai. Keitė gyve-
no šalia mokyklos, o iki Semo namo reikėjo keliauti auto-
busu.

Keitė šeimoje jau seniai jautėsi nereikalinga; jaunesnį bro-
lį Krisą tėvai nešiojo ant rankų. Bet pastaraisiais metais dėl
Semo tėvai ėmė *daug* labiau nei iki tol domėtis jos gyvenimu.
Mama į vaikiną žiūrėjo itin įtariai, itin uoliai sekė jų drau-
gystę, kad ši nepažengtų. Laiku negrįžusi namo po pamokų,
Keitė susilaukdavo klausimų. Savaitgaliais jai ir Semui nebu-
vo leidžiama likti dviese. Jei Keitė lankydavosi jo namuose,
mama visada sužiūrėdavo, kad būtų ir jo tėvai.

Todėl nuoskauda ėmė stiprėti, lėtai ruseno joje, kasdien vis
labiau kaito. Ji *norėjo* su Semu praleisti kuo daugiau laiko, kol
neišsiskyrė, ir mamos susigalvota teisė kištis atrodė didžiulė
neteisybė.

– Bet ar *galėtum* pakeisti? – svarstė Keitė.

– Ką turi omenyje?

– Na, jei iškart pamatytum ateitį, nežinotum, kodėl taip
yra. Vadinasi, kad ir kaip stengeisi jos išvengti, iš tikrųjų bū-
tent todėl ten ir atsidūrei.

Semas susimąstė.

– Tu labai protinga, – pasakė jis.

– Todėl ir myli, tiesa?

– Ne. Tai tik *viena* priežasčių.

Ji padėjo galvą jam ant peties, ir jis pabučiavo jai plaukus.

Keletą sekundžių juodu šitaip išsėdėjo jaukioje tyloje, ji užsimerkė ir mėgavosi į veidą tvieskiančia saule.

Bet tada Semas prasižiojo kažką sakyti ir nutilo.

Ji atsimerkė.

– Kas?

Jis dvejojo, ir ji pajuto kylant pažįstamą nerimą. Jie dar nesikalbėjo apie kitus metus, bet ji neabejojo, kad mintys apie universitetą kirba ir Semo galvoje – gal jis irgi nerimauja dėl to, kas laukia toliau. Galbūt todėl ir uždavė šį klausimą. Gal nutarė, kad geriausia viską užbaigti dabar.

Keitė atsitraukė ir pažvelgė į jį.

– Semai?

– Tiesiog galvoju.

– Aha, apie ką?

– Kad mano tėvai negrįš dar kokią valandą.

Akimirką jai suspaudė krūtinę, tada nerimas išgaravo. Šiuos žodžius jis ištare taip nerūpestingai, lyg jie ničnieko nereikštų – tik paprasčiausias pastebėjimas, – bet jo slegiantis pasiūlymas tvyrojo ore ir nors popietė buvo šilta, Keitė truputį sudrebėjo.

Be galo norėjo eiti kartu.

– Negaliu, – pasakė.

– Taip, žinau.

– Nors ir... noriu. Tik negaliu.

Jis linktelėjo. Keitė spėliojo, kas dedasi jo galvoje. Gal buvo beprarandąs kantrybę? Gal jau prarado? Semas jos dėl to visai nespaudė, bet ji vis tiek pasijuto kaip neišlaikiusi egzamino. Atrodė, kad taip ir atsitiko. Nors tėvams ji iš pažiūros nelabai rūpėjo, juk vis tiek gerai elgėsi, tiesa?

Vis tiek darė, kaip liepta.

– Bet kada nors, – pasakė ji.

– Kada nors.

Ji pažvelgė dešinėn, ir ten pasirodė Krisas, jis lėtai ėjo link jų palei kelią. Vienas, kaip visada; ji abejojo, ar berniukas išvis turi draugų. Rankos sukištos į kišenes, galva nulenкта. Jis buvo penkiolikos, bet atrodė jaunesnis ir mažesnis už bendramžius; Keitė kasdien turėdavo sulaukti brolio ir kartu pareiti namo. Taip reikalavo mama. Keitė nutarė, kad tai supranta. Galų gale, abu lankė tą pačią mokyklą ir eidavo ten pat tuo pačiu metu.

Bet nors ir labai mylėjo brolių, ji nebuvo prižiūrėtoja, ir jį pamačius nuoskauda dar labiau sustiprėjo. Viešpatie, net ir vaiko *laikysena* rodė, kad jis jaučiasi nejaukiai. Kodėl negali pats pasirūpinti savimi ir to tikimasi iš jos? Kodėl tėvams jos gyvenimas atrodo ne toks svarbus, kaip brolio?

Semas pamatė artėjantį Krisą.

Jis atsiduso ir atsistojo, persimetė kuprinę per petį.

– Susitiksime rytoj, – tyliai ištarė jis. – Myliu.

– Ir aš tave myliu.

Tada atsistojo priešais, laukė, kol ji atsistos ir kaip visada atsisveikindama pabučiuos. Bet Keitė nusišukusi į dešinę toliau stebėjo, kaip Krisas eina link jų, ir jos kantrybės taurė pagaliau persipildė.

Ji vėl pažvelgė į Semą.

– Ne, – pasakė. – Pala.

Ar norėtum pamatyti ateitį, jei galėtum?

Aišku, neįmanoma. Gyvenimas eina į priekį. Dabartis yra atskaitos taškas, kur visos praeities akimirkos neišvengiamos, visos ateities akimirkos nematomos. Dauguma jų liks nesvarbios, bet keletas taps esminės – netgi triuškinamos, – tik per vėlai sužinosite, kurios.

Tą dieną sėsdama į autobusą su Semu, Keitė nežinojo, kad kaip tik tuo metu iš savo namo išeina netoliese gyvenantis vyras vardu Maiklas Haidas.

Kad jis eina link savo mašinos su peiliu rankoje.

Tą popietę ji valandą praleido Semo name. Nutarė nors kartą pasielgti taip, kaip *pačiai* norisi, ir tai labai jaudino. Su pasekmėmis susitvarkys vėliau – ir, tiesą sakant, ar jos gali būti labai didelės? Vėliau Semas palydėjo ją į stotelę, jie tvirtai laikėsi rankomis, glaudėsi pečiais. Atsisveikindamas pabučiavo. Kai autobusas pajudėjo, Keitė pro langą šypsojosi Semui, kol šis pranyko iš akių, tada įsistebeilijo į priekį ir toliau sau šypsojosi, kūną užliejo šiluma ir šviesa. Pasijuto ne atradusi paslaptį, o tarsi pati ja tapusi.

Išlipusi iš autobuso, lėtai ėjo namo. Visiškai pasiruošusi bet kokiam konfliktui, nors ir norėjo kuo ilgiau pasilaikyti tą jausmą savyje. Be to, popietė buvo labai graži. Saulė vis dar skaisčiai šildė, jos šviesa išryškino naujas spalvas ją supančiame pasaulyje. Kad ir kur pažvelgdavo, pamatydavo it pirmą kartą. Viskas tarsi pasikeitė.

Aišku, taip ir buvo. Tik ji dar nežinojo.

Keitė priėjo savo keliuką.

Jai pasukus, atsivėrė nesuprantamas vaizdas. Jie gyveno ramioje vietoje, bet priešais, gatvėje, stovėjo daugybė policijos automobilių ir autobusiukų. Ji apsidairė, visur mirgėjo raudoni ir mėlyni švyturėliai. Šie vaizdai pakirto kojas. Žvilgsnis nukrypo prie kitapus gatvės ištemptos geltonos juostos, regis, už jos šmirinėjo daugybė policijos pareigūnų. Ji neaiškiai suvokė, kad čia turėtų būti labai triukšminga, bet keletą sekundžių jautėsi kaip po vandeniu ir girdėjo tik ausyse dusliai tvinksintį savo pulsą.

Atsitiko kažkas baisaus.

Ji visada prisimins tą pykinantį, gniuždantį jausmą. Taip pat prisimins, kas užplūdo kartu: žūtbutinis troškimas grįžti laiku ir viską pakeisti.

Prašau, galvos, kai prisimins.

Dėl Dievo meilės, prašau.

Nes už šią galimybę būtų galėjusi išsižadėti Semo.

Galėjo išsižadėti savęs.

Galėjo išsižadėti bet ko.

Keitė žengė kelis nedrąsius žingsnius į priekį, iš pradžių nesuprasdama, ar kūnas dar veikia, – ir tada pasileido tekinai. Vienas policininkas pamatė, kad ji artėja, ir sustabdė prie juostos. Tada Keitė dar nežinojo, kad jis jos laukė. Jai važiuojant autobusu, tėvai paskambino į Semo namus ir išsiaiškino, kad dukra jau pakeliui.

– Ei, – maloniai kreipėsi pareigūnas. – Ei.

Keitė nekreipė dėmesio. Jis buvo aukštas ir tvirtai sudėtas, norėdama pasižiūrėti, kas dedasi už juostos, turėjo žingtelėti į šoną.

Nesuprato, ką mato, – ne iškart. Bet vis tiek apžiūrėjo ir net po septyniolikos metų užsimerkusi aiškiai išvysdavo šį vaizdą.

Tuščią seną raudoną mašiną, kreivai užsuktą ant šaligatvio, užkirtusią Krisui kelią.

Badant ištiškusį kraują.

Ir didesnę kraujo balą griovyje, kur Maiklas Haidas pasikėsino žūtbuti nurėžti jos broliui veidą.